

Виховання організаторських якостей у курсантів вищих військових навчальних закладів

Ю.В.ЛІТОСТАНСЬКИЙ

Академія внутрішніх військ МВС України, м.Харків

Реформування системи фахової підготовки курсантів вищих військових навчальних закладів в Україні відповідно до сучасних вимог передбачає вирішення багатьох важливих завдань. Одним із них є виховання організаторських якостей майбутніх офіцерів як необхідної передумови успішного виконання ними своїх професійних обов'язків. Адже в сучасних умовах успішність виконання військових наказів значною мірою залежить від здатності командирів усіх рангів забезпечити злагодженість дій своїх підлеглих, своєчасно організувати й зорієнтувати їх на виконання цих наказів.

Науковці у своїх працях визначають різні класифікації організаторських якостей особистості. Так, на думку Л.Уманського, ця система включає такі якості: суспільна енергійність, ініціативність, вимогливість, самостійність, наполегливість, активність, працездатність, організованість та ін. За поглядами О.Ковальова і В.Мясищева, для ефективної організаторської діяльності в особистості мають бути сформовані такі якості, як відповідальність, рішучість, сила волі, захопленість справою тощо.

На основі аналізу наукової літератури ми дійшли висновку, що майбутній фахівець зможе успішно виконувати функції організатора тільки в тому випадку, якщо в ньому сформована система особистісних якостей, яка включає такі групи: 1) моральні якості (чесність, порядність, справедливість, повага до інших людей тощо); 2) адміністративно-організаційні якості (організованість, послідовність, гнучкість, витримка, наполегливість та ін.); 3) професійно-ділові якості (діловитість, професійна компетентність, оперативність, відповідальність та ін.); 4) комунікативні якості (здатність швидко встановлювати комунікативний контакт з іншими людьми, тактовність та ін.).

Науковцями (А.Карпов, Л.Уманський та ін.) було також доведено, що про сформованість організаторських якостей особистості свідчить виявлення нею схильності до організаторської діяльності, яка виражається у: 1) спонтанному, самостійному включенню в організаторську діяльність; 2) прийнятті на себе ролі організатора й відповідальності за дії інших людей; 3) наявності потреби у здійсненні організаторської діяльності, природності включення в цю діяльність; 4) невтомлюваності в організаторській діяльності; 4) емоційно-позитивному самопочутті за умови її виконання, здатності своєчасно бачити необхідність в

організаторській діяльності.

Виховання організаторських якостей в майбутніх військових фахівців має свою специфіку, зумовлену особливостями здійснення навчально-виховного процесу у ВВНЗ. Серед таких особливостей науковці (М.Горліченко, А.Порицький, В.Ягупов та ін.) відзначають насамперед такі: обов'язкове виконання курсантами положень військових статутів, в яких регламентовано всі дії військовослужбовців; несення відповідальності за виконання наказів і розпоряджень командирів по службовій лінії; організація життєдіяльності відповідно до цілодобово регламентованого військового режиму та ін. З урахуванням специфіки підготовки майбутніх офіцерів та їхньої професійної діяльності викладачам ВВНЗ важливо, з одного боку, забезпечувати підвищення активності й самостійності курсантів, формувати в них потребу в постійному вдосконаленні своїх організаторських здібностей, а з іншого боку, – виховувати в них відповідальність за власні професійні дії, прагнення чітко і своєчасно виконувати віддані їм накази, формувати психологічну готовність виявляти організаторські якості у складних і небезпечних професійних ситуаціях, які нерідко вимагають максимального напруження фізичних і розумових сил.